

11.7.2013

Dnro 2575/4/12

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamiehen sijainen Pasi Pölönen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Håkan Stoor

VALVIRA VIIVYTTELI KANTELUASIAN KÄSITTELYSSÄ

1 KANTELU

A arvosteli 5.7.2012 päivätyssä kirjeessään Valviraa (Sosiaali- ja terveydenhuollon lupa- ja valvontavirasto) viivytteystä kanteluasian käsittelyssä.

---

3 RATKAISU

3.1 Valviran selvitys ja lausunto

3.1.1 Asian käsittelyvaiheet

Selvityksen mukaan A kanteli poikansa hoidosta aluehallintovirastoon 21.2.2011. Asia siirrettiin Valviran käsiteltäväksi 7.3.2011, koska se liittyi Valvirassa jo vireillä olevaan lääkärin ammatinharjoittamista koskevaan valvonta-asiaan. Asian valmistelijaksi määrättiin lakimies B. Kanteluasiassa hankittu selvitys saapui 11.5.2011 ja valvonta-asiaa koskeva selvitys 15.6.2011. Tämän jälkeen lääkäriltä pyydettiin vielä lisäselvitystä elokuussa 2011.

Asian valmistelija vaihtui 9.8.2011 ja uudelleen 27.4.2011, jolloin asian valmistelu siirtyi lakimies C:lle. Viimeksi mainittujen päivämäärien välisenä, noin kahdeksan kuukauden pituisena aikana ei suoritettu toimenpiteitä. Lakimies C hankki asiantuntijalausunnon, joka saapui 17.10.2012. Tämän jälkeen asian esittelijä vaihtui marraskuussa 2012.

Kanteluasia ratkaistiin 26.4.2013. Päätöksessä todetaan myös, että Valvira on ottanut lääkärin ammatinharjoittamista koskeva asian laajemmin selvitettäväkseen.

Asia käsittely kesti siten noin 2 vuotta ja 2 kuukautta, jonka aikana asia oli miltei koko ajan Valvirassa vireillä.

3.1.2 Valviran lausunto

Valvira esittää lausunnossaan pääasiassa seuraavaa.

Valviran valvontaosaston työtilanne on ollut pitkään erittäin ruuhkainen, ja se pahentui entisestään syksyllä 2011 niin sanotun valelääkäriasian seurauksena. Virasto on keskustellut sitä tuulosohjaavan ministeriön kanssa useita kertoja siitä, että viraston voimavarat eivät riitä sille

säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Tällaisessa tilanteessa etusijalle on jouduttu laittamaan potilasturvallisuuden näkökulmasta kaikkein kiireellisimmät valvonta-asiat, mikä on johtanut siihen, että kanteluasioiden käsittelyajat ovat pidentyneet.

Kyseessä oleva kanteluasia on pyritty käytettävissä olevin voimavaroin käsittelemään mahdollisimman ripeästi. Käsittelyyn on lisäksi vaikuttanut edellä mainitun valvonta-asian samanaikainen vireilläolo. Monesti on perusteltua ratkaista valvonta-asia ensin.

Valviran näkemyksen mukaan asian viipyminen ei ole johtunut kenenkään yksittäisen virkamiehen laiminlyönnistä, vaan valvontaosaston erittäin haasteellisesta työtilanteesta.

3.2 Arviointi

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Hallintolain 4 §:n 3 momentin mukaan kanteluasioita käsiteltäessä on noudatettava hyvän hallinnon perusteita sekä turvattava niiden henkilöiden oikeudet, joita asia välittömästi koskee. Hyvän hallinnon perusteisiin liittyy läheisesti vaatimus asian käsittelyn viivytyksettömydestä (Hallituksen esitys 72/2002 vp).

Valtion virkamieslain 14 §:n mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä.

Nyt kysymyksessä oleva kanteluasian käsittely kesti noin 2 vuotta ja 2 kuukautta. Aikaisemmin saamieni selvitysten mukaan Valviran vuoden 2011 tulosopimuksessa kanteluasioiden käsittelyajan mediaaniksi oli sovittu 9 kuukautta. Valviran lausunnon mukaan A:lle oli ilmoitettu, että kanteluasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 13 kuukautta.

Pidän A:n kanteluasian käsittelyaikaa kohtuuttoman pitkänä siitä huolimatta, että asiaa on ollut tarkoituksenmukaista käsitellä rinnakkain samanaikaisesti vireillä olevan valvonta-asian kanssa.

Selvityksen perusteella pitkä käsittelyaika johtui etupäässä Valviran vaikeasta työtilanteesta ja resurssipulasta, jossa virasto on joutunut priorisoimaan työtehtäviään. Oikeusasiamiehen ratkaisukäytännössä on tosin katsottu, että organisaatioon ja resursseihin liittyvillä seikoilla ei lähtökohtaisesti voida perustella poikkeamista siitä, mitä perustuslain 21 §:n säännös asian viivytyksettömältä käsittelyltä edellyttää. Nähdäkseni Valvira on kuitenkin perustellusti voinut järjestää tehtävänsä edellä kerrotulla tavalla.

En voi myöskään todeta, että asian käsittelyn viivästyminen olisi ratkaisevalla tavalla johtunut yksittäisen esittelijän laiminlyönnistä, vaikka huomio kiinnittyikin noin kahdeksan kuukauden pituiseen jaksoon, jolloin kantelu- tai valvonta-asiassa ei ilmeisesti ole suoritettu lainkaan toimenpiteitä.

Tämän vuoksi asia ei anna minulle Valviran osalta aihetta muuhun kuin että kiinnitän Valviran huomiota kanteluasioiden joutuisaan käsittelyyn.

Saamani selvityksen mukaan Valvira on useasti keskustellut sitä tulosohjaavan sosiaali- ja terveysministeriön johdon kanssa valvontaosaston puutteellisista resursseista. Valviran lausunnon mukaan ministeriö ei ole pyynnöistä huolimatta antanut lisäresursseja. Verkossa julkaistun Valviran vuoden 2012 tilinpäätöksen (s. 15) mukaan terveydenhuollon valvonta-asioiden käsittelyprosessin kehittämistä huolimatta voimavarat eivät ole vastanneet jatkuvasti kasvavaa työmäärää.

Totean, että niin tässä asiassa kuin viime vuosina useissa muissakin Valviran kantelukäsittelyn viivästystä koskevassa oikeusasiamiehen käsittelemässä asiassa perussyynä viivästykseen ja kohtuuttomiin käsittelyaikoihin on varsin selvästi resurssipohjainen. Lähetänkin kannanottoni sosiaali- ja terveysministeriölle tiedoksi ja esitän sen harkittavaksi tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2 esittämäni käsitykseni kantelun käsittelyn viivästymisestä Valviran tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän sinne jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Lähetän ratkaisuni tiedoksi myös sosiaali- ja terveysministeriölle ja pyydän ministeriötä ilmoittamaan oikeusasiamiehelle 31.12.2013 mennessä toimenpiteistään asiassa.